

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 maart 2018

WETSONTWERP

**houdende wijziging, wat de uitbreiding van
het toepassingsgebied van de vordering
tot collectief herstel tot K.M.O.'s betreft,
van het Wetboek van economisch recht**

TEKST AANGENOMEN

DOOR DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE
NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

Zie:

Doc 54 **2907/ (2017/2018):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 mars 2018

PROJET DE LOI

**portant modification, en ce qui
concerne l'extension de l'action en
réparation collective aux P.M.E.,
du Code de droit économique**

TEXTE ADOPTÉ

PAR LA COMMISSION
DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE

Voir:

Doc 54 **2907/ (2017/2018):**

- 001: Projet de loi.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publicaties@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van het Wetboek van economisch recht

Art. 2

In artikel I.21. van het Wetboek van economisch recht, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 2° worden de woorden “of het geheel van kmo’s” ingevoegd tussen de woorden “consumenten” en “die individueel benadeeld”;

2° in 4° worden de woorden “of kmo’s” ingevoegd tussen de woorden “consumenten” en “benadeeld door”;

3° in 5° worden de woorden “of kmo’s” ingevoegd tussen de woorden “consumenten” en “benadeeld door”.

Art. 3

In artikel XVII.38. van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, luidende:

“§ 1/1. De groep kan ook gevormd worden door het geheel van de kmo’s in de zin van de aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen die, ten persoonlijke titel, schade geleden hebben als gevolg van een gemeenschappelijke oorzaak, zoals die is beschreven in de ontvangelijkheidsbeslissing bedoeld in artikel XVII.43 en die:

1° voor zij die hun voornaamste vestiging in België hebben:

a) in geval van toepassing van het optiesysteem met exclusie, binnen de termijn bepaald in de ontvangelijkheidsbeslissing, niet uitdrukkelijk de wil geuit hebben geen deel uit te maken van de groep;

CHAPITRE 1ER**Disposition générale**Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Modifications du Code de droit économique

Art. 2

A l’article I.21. du Code de droit économique, inséré par la loi du 28 mars 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 2°, les mots “ou l’ensemble des PME” sont insérés entre les mots “consommateurs” et “lésés à titre individuel”;

2° dans le 4°, les mots “ou les PME” sont insérés entre les mots “consommateurs” et “lésés par”;

3° dans le 5°, les mots “ou les PME” sont insérés entre les mots “consommateurs” et “lésés par”.

Art. 3

Dans l’article XVII.38. du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, il est inséré un paragraphe 1er/1 rédigé comme suit:

“§ 1er/1. Le groupe peut également être composé par l’ensemble des PME, au sens de la recommandation 2003/361/CE de la Commission européenne du 6 mai 2003 concernant la définition des micros, petites et moyennes entreprises, qui à titre individuel, sont lésées par une cause commune, tel qu’il est décrit dans la décision de recevabilité visée à l’article XVII.43 et qui:

1° pour ceux qui ont leur établissement principal en Belgique,

a) en cas d’application du système d’option d’exclusion, dans le délai prévu dans la décision de recevabilité, n’ont pas exprimé explicitement la volonté de ne pas faire partie du groupe;

b) in geval van toepassing van het optiesysteem met inclusie, binnen de termijn bepaald in de ontvankelijkheidsbeslissing, uitdrukkelijk de wil hebben geuit deel uit te maken van de groep;

2° voor zij die niet hun voornaamste vestiging in België hebben, binnen de termijn bepaald in de ontvankelijkheidsbeslissing, uitdrukkelijk de wil hebben geuit om deel uit te maken van de groep.

De kmo deelt haar keuze mee aan de griffie. De Koning kan bepalen op welke wijze de kmo haar keuze aan de griffie kan meedelen.

Het uitoefenen van het keuzerecht is onherroepelijk behoudens de toepassing van de artikelen XVII.49, § 4 en XVII.54, § 5.”

Art. 4

In artikel XVII.39. van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, vernietigd bij arrest nr. 41/2016 van het Grondwettelijk Hof en opnieuw ingevoegd bij de wet van 18 april 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “van consumenten” ingevoegd tussen de woorden “groep” en “kan slechts worden vertegenwoordigd”

2° het artikel wordt aangevuld met twee leden, luidende:

“De groep van kmo’s kan slechts worden vertegenwoordigd door een enkele groepsvertegenwoordiger.

Kunnen optreden als groepsvertegenwoordiger:

1° een interprofessionele organisatie ter verdediging van de belangen van de kmo’s die rechtspersoonlijkheid bezit en voor zover zij in de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO vertegenwoordigd is of door de minister, volgens criteria vast te stellen bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, erkend is;

2° een vereniging met rechtspersoonlijkheid, die door de minister erkend is, waarvan het maatschappelijk doel in rechtstreeks verband staat met de collectieve schade die door de groep is geleden en die niet op een duurzame wijze een economisch doel nastreeft. Deze vereniging bezit, op de dag waarop zij de rechtsvordering tot collectief herstel instelt, sedert ten minste drie jaar rechtspersoonlijkheid. Door de voorlegging van haar activiteitenverslagen of van enig anders stuk, bewijst zij

b) en cas d’application du système d’option d’inclusion, ont exprimé explicitement la volonté de faire partie du groupe dans le délai prévu dans la décision de recevabilité;

2° pour ceux qui n’ont pas leur établissement principal en Belgique, ont exprimé explicitement la volonté de faire partie du groupe dans le délai prévu dans la décision de recevabilité.

La PME communique son option au greffe. Le Roi peut préciser les voies par lesquelles la PME peut communiquer son choix au greffe.

Sous réserve de l’application des articles XVII.49, § 4, et XVII.54, § 5, l’exercice du droit d’option est irrévocable.”

Art. 4

A l’article XVII.39. du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, annulé par l’arrêt n° 41/2016 de la Cour constitutionnelle et inséré de nouveau par la loi du 18 avril 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “des consommateurs” sont insérés entre les mots “groupe” et les mots “ne peut être représenté”.

2° l’article est complété par deux alinéas, rédigés comme suit:

“Le groupe des PME ne peut être représenté que par un seul représentant du groupe.

Peuvent agir en qualité de représentant:

1° une organisation interprofessionnelle de défense des intérêts des PME dotée de la personnalité juridique pour autant qu’elle siège au Conseil supérieur des Indépendants et des PME ou qu’elle soit agréée par le ministre sur base des critères à déterminer par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres;

2° une association dotée de la personnalité juridique, agréée par le ministre, dont l’objet social est en relation directe avec le préjudice collectif subi par le groupe et qui ne poursuit pas de manière durable un but économique. Cette association dispose, au jour où elle introduit l’action en réparation collective, de la personnalité juridique depuis au moins trois ans. Elle fournit la preuve, par la présentation de ses rapports d’activités ou de toute autre pièce, que son activité effective correspond

dat er een werkelijke bedrijvigheid is die overeenstemt met haar maatschappelijk doel en dat die bedrijvigheid betrekking heeft op het collectief belang dat zij beoogt te beschermen;

3° een vertegenwoordigende instantie erkend door een lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte om als vertegenwoordiger op te treden en die beantwoordt aan de voorwaarden van punt 4 van de aanbeveling 2013/396/EU van de Commissie van 11 juni 2013 over gemeenschappelijke beginselen voor mechanismen voor collectieve vorderingen tot staking en tot schadevergoeding in de lidstaten betreffende schendingen van aan het EU-recht ontleende rechten.

Art. 5

In artikel XVII.42 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “van eerste aanleg, in voorkomend geval, de rechtbank” opgeheven;

2. in paragraaf 2, derde lid, worden de woorden “en/ of aan de kmo’s” ingevoegd tussen de woorden “consumenten” en “wordt toegekend”.

Art. 6 (nieuw)

In artikel XVII.49, §4, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de woorden “of van de kmo” ingevoegd tussen de woorden “van de consument” en de woorden “die, alhoewel hij deel uitmaakt van de groep.”

Art. 7 (vroeger art. 6)

In artikel XVII.54 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 7° worden de woorden “en/ of aan elke kmo” ingevoegd tussen de woorden “consument” en “die zich aanmeldt”;

2° in paragraaf 5 worden de woorden “of van de kmo” ingevoegd tussen de woorden “van de consument” en de woorden, “die, alhoewel hij deel uitmaakt van de groep”.

à son objet social et que cette activité est en relation avec l'intérêt collectif dont elle vise la protection;

3° une entité représentative agréée par un État membre de l'Union européenne ou de l'Espace économique européen pour agir en représentation et qui répond aux conditions du point 4 de la recommandation 2013/396/UE de la Commission du 11 juin 2013 relative à des principes communs applicables aux mécanismes de recours collectif en cessation et en réparation dans les États membres en cas de violation de droits conférés par le droit de l'Union.”

Art. 5

Dans l'article XVII.42 du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1. dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, les mots “de première instance, ou, le cas échéant, du tribunal” sont abrogés;

2. dans le paragraphe 2, alinéa 3, les mots “et/ou aux PME” sont insérés entre les mots “consommateurs” et les mots “pour exercer leur droit d'option”.

Art. 6 (nouveau)

Dans l'article XVII.49, § 4, du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les mots “ou de la PME” sont insérés entre les mots “du consommateur” et les mots “qui, bien que faisant partie du groupe.”

Art. 7 (ancien art. 6)

A l'article XVII.54 du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, 7°, les mots “et/ou à chaque PME” sont insérés entre les mots “consommateur” et les mots “qui se déclarera”;

2° dans le paragraphe 5, les mots “ou de la PME” sont insérés entre les mots “du consommateur” et les mots “qui, bien que, faisant partie du groupe”.

Art. 8 (nieuw)

In artikel XVII.56 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, wordt het cijfer “53” “vervangen door het cijfer “54”.

Art. 9 (vroeger art. 7)

In artikel XVII.61, § 1, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de woorden “de kmo’s en/ of” ingevoegd tussen de woorden “niet aan” en “de consumenten”.

Art. 10 (vroeger art. 8)

In artikel XVII.63 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “van de kmo en/of” ingevoegd tussen de woorden “de individuele rechtsvordering” en “van de consument”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “van de kmo en/of” ingevoegd tussen de woorden “de individuele rechtsvordering” en “van de consument”;

3° in paragraaf 3 worden de woorden “van de kmo en/ of” ingevoegd tussen de woorden “de individuele rechtsvordering” en “van de consument”.

Art. 11 (vroeger art. 9)

In artikel XVII.67, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de woorden “of een kmo” ingevoegd tussen de woorden “Een consument” en “die zich burgerlijke partij stelt”.

Art. 12 (vroeger art. 10)

In artikel XVII.68 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 maart 2014, worden de woorden “of de kmo” ingevoegd tussen de woorden “de consument” en “zijn hoedanigheid van groepslid”.

Art. 8 (nouveau)

Dans l’article XVII.56 du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, le chiffre “53” est remplacé par le chiffre “54”.

Art. 9 (ancien art. 7)

Dans l’article XVII.61, § 1er, alinéa 2, du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les mots “aux PME et/ou” sont insérés entre les mots “non remboursés” et les mots “aux consommateurs”.

Art. 10 (ancien art. 8)

Dans l’article XVII.63 du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, les mots “de la PME et/ou” sont insérés entre les mots “l’action individuelle” et les mots “du consommateur”;

2° dans le paragraphe 2, les mots “de la PME et/ou” sont insérés entre les mots “l’action individuelle” et les mots “du consommateur”;

3° dans le paragraphe 3, les mots “de la PME et/ou” sont insérés entre les mots “l’action individuelle” et les mots “du consommateur” .

Art. 11 (ancien art. 9)

Dans l’article XVII.67, alinéa 2, du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les mots “ou une PME” sont insérés entre les mots “un consommateur” et les mots “qui se constitue partie civile”.

Art. 12 (ancien art. 10)

Dans l’article XVII.68 du même Code, inséré par la loi du 28 mars 2014, les mots “ou la PME” sont insérés entre les mots “le consommateur” et les mots “perd sa qualité de membre”.

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 13 (vroeger art. 11)

In artikel 574 van het Gerechtelijk Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 26 maart 2014, wordt een bepaling onder 21° ingevoegd, luidende:

“21° uitsluitend, van de vorderingen tot collectief herstel bedoeld in artikel XVII.42 van het Wetboek van economisch recht;”

Art. 14 (vroeger art. 12)

Artikel 633ter van het Gerechtelijk Wetboek, laatstelijk vervangen bij de wet van 27 maart 2014, wordt vervangen als volgt:

“De rechtbank van koophandel te Brussel en, in graad van beroep, het hof van beroep te Brussel, zijn als enige bevoegd voor de rechtsvorderingen tot collectief herstel bedoeld in Titel 2, van Boek XVII van het Wetboek van economisch recht.”

HOOFDSTUK 4

Slotbepaling

Art. 15 (vroeger art. 13)

De vordering tot collectief herstel voorzien in deze wet kan slechts worden ingesteld voor zover de gemeenschappelijke oorzaak van de collectieve schade zich na 1 september 2014 heeft voorgedaan.

CHAPITRE 3

Modifications du Code judiciaire

Art. 13 (ancien art. 11)

Dans l'article 574 du Code judiciaire, modifié en dernier lieu par la loi du 26 mars 2014, il est inséré un 21°, rédigé comme suit:

“21° exclusivement, des actions en réparation collective visées à l'article XVII.42 du Code de droit économique;”

Art. 14 (ancien art. 12)

L'article 633ter du Code judiciaire, remplacé en dernier lieu par la loi du 27 mars 2014, est remplacé comme suit:

“Le tribunal de commerce de Bruxelles et en degré d'appel, la cour d'appel de Bruxelles sont seuls compétents pour les actions en réparation collective visées au Titre 2 du Livre XVII du Code de droit économique.”

CHAPITRE 4

Disposition finale

Art. 15 (ancien art. 13)

L'action en réparation collective prévue dans la présente loi ne peut être introduite que si la cause commune du préjudice collectif s'est produite après le 1er septembre 2014.